

אליה

עלוך קבוץ סעד

פרשת וירא

פסל של אשת לוט
הר בצורת נציב המלח שאפשר לראות לאורך הנסיעה על כביש 90.

"וְהָמָטִיר עַל-סָדֹם וְעַל עֲמֹרָה גִפְרִית וְאֵשׁ..
וַיִּהְיֶה אֵת הָעָרִים ..וַצְמַח הָאֲדָמָה
וַתִּבְטֵ אֶשְׁתּוֹ מֵאֲחֶרָיו וַתְּהִי נְצִיב מֶלַח".
(בראשית י"ט כ"ד-כ"ו)

אשת לוט
מילים ולחן: יעל נאמן
בגבול הכיכר בואך מצערה
שם עומדת אשת לוט
בגבול הכיכר סבבה אחורה
הייתה לצוק בגבעות.
איך עלו להבות של אש בסדום
הרים נדלקו בעמורה
והיא אבן גבול יהודה ואדום
אבן מלח קרה..
..חלפו השנים, הגופרית נדמה,
אין תימרות עשן חגות
רק סתיו ואביב, עת השמש קמה,
אוחזת אש בפסגות.
ויש ובהר משוטט הרוח
אל הים נושרות דמעות.
אולי בגללך הוא כזה מלוח,
ונושא אה חוה אנוח לורו

שבת
שלום

ימי החול		שבת פרשת וירא	
05:15←05:10	זמן תפילין /טלית	16:28	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	16:35	14:00 מנחה
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)		
08:00	שחרית ג' (בביה"כ)		
08:46←08:43	סוף זמן ק"ש	06:45	שחרית א'
13:15	מנחה א' (בחד"א)	08:30	שחרית ב'
16:35	מנחה וערבית	16:18	13:30, 12:30 מנחה
16:44←16:47	שקיעה		
20:10	ערבית	17:23	צאת השבת

עקידת חקוק – הפרשה וירא

הקשר בין ההפטרה (מלכים ב' ד) ובין פרשתנו הינו ברור ומובהק כבר ממבט ראשון- גם הפרשה וגם ההפטרה מלמדות אותנו סגולה בדוקה ומנוסה: **בזכות הכנסת אורחים זוכים לחיים!** בניגוד למיני סגולות וקמעות מומצאים, כאן הדבר מפורש בכתובים: אברהם ושרה זוכים לילד, לוט זוכה לחיים, האישה הגדולה משונם זוכה אף היא לצאצא, ואנשי סדום "מבריחי האורחים" נענשים במיתה.

אך כמו בהפטרות רבות, גם אצלנו בהפטרה טמון קשר עמוק ומהותי יותר לפרשה. פעמים רבות מסתיר ההקשר הברור והמייד קשר עמוק זה, הדורש עיון מדוקדק וקשוב. לכאורה צריכה היתה ההפטרה להסתיים בהולדת בנה של השונמית, שלפי הזוהר היה הנביא חקוק (שזכה לשני חיבוקים) אך הסיפור הולך ומסתבך כאשר הילד מת ובהמשך חוזר לחיים ע"י הנביא אלישע. **קשה שלא להבחין בדמיון בין סיפור זה ובין סיפור העקדה:**

בשני המקרים זוכה אשה עקרה לילד אחרי ציפיה ארוכת שנים, ואפילו באותה לשון של הבטחה- "כעת חיה..." (לאחר תגובה צינית מצד שתי הנשים).

בשני המקרים הילד יוצא עם אביו ואילו אימו נשארת בבית.

בשני המקרים נגזר על הילד למות ולבסוף הגזרה משתנה (ניתן להבין שהשונמית מבינה מיד שהילד מת בגזירת שמיים מכך שהיא רצה אל הנביא כדי לשנות את הגזירה).

בפרשתנו הילד מושכב על המזבח ובמלכים הילד מושכב על מיטת "איש הא-לוהים".

בשני הסיפורים מופיעים הנערים והאתונות.

בקיצור- די ברור שמדובר בסיפור בבואה של העקידה.

מה ניתן להבין מדמיון זה? מה רוצה ללמדנו הנביא המעצב את סיפורה של השונמית בדמותם של אברהם ושרה ומה רוצים חז"ל ללמדנו כאשר הם מצמידים סיפור זה לפרשת וירא?

אין לי תשובה מוחלטת, אך אני יכול להציע מספר כיווני מחשבה:

הרב אלחנן סמט, בסיפרו "פרקי אלישע", מציע לראות בהשוואה זו ביקורת על השונמית **שלא ידעה להכיר בגודל הנס** שנעשה לה ולשמור כראוי על המתנה הגדולה. בניגוד לשרה המשבחת את הא-ל בשירת "מי מילל לאברהם היניקה בנים שרה" ובהמשך, ביחד עם אברהם עושה מסיבת הודיה גדולה, נראה שהשונמית עוברת לסדר היום. בניגוד לשרה העמלה בקפדנות על שמירתו וחינוכו של ה"תכשיט" (במלעיל) היקר שניתן לה, מתרשלת השונמית ומאפשרת לילד, לצאת ביום חם אל השדה "בלי כובע ומידינית"...

לדעתי, ניתן ללמוד מההקבלה בין הסיפורים על הבדל מהותי נוסף בין הדמויות: **בניגוד לאברהם ושרה השואפים תמיד להתקדם, לשנות, להוסיף ולשפר את מציאות חייהם וסביבתם, להניח את העבר מאחור ולהתקדם קדימה, משדרת השונמית חוסר מוכנות לשינוי והיאחזות מוגזמת במוכר והבטוח** – כתשובה לשאלתו של הנביא, היא טוענת שאינה חסרה כלום ואף מגיבה בהסתייגות להבטחה לילד. הביטוי "בתוך עמי אנוכי יושבת", הנדרש בד"כ לחיוב (כמו בדרשת הזוהר המפורסמת), מתפרש מהשוואה זו לשלילה. במיוחד ניתן ללמוד על כך מההשוואה לפרק ח', שם השונמית שקודם ענתה שאינה צריכה דבר מהמלך (מלכו של עולם?) כי היא יושבת בתוך עמה, מגיעה להתחנן אל המלך לאחר שגורשה מתוך עמה, (וניצלת רק בזכות אלישע וגיחזי). נדמה שאפילו מאבקה הגדול להחיות את הילד נדרש בהקשר לזה לשלילה אל מול נכונותו של אברהם להקשיב לקול הקורא ולא לקבל כמובן מאליו אף מציאות קיימת.

בניגוד לשני ההסברים האחרונים, המבקרים את השונמית ומאדירים את אברהם ושרה, ניתן לדעתי לראות בסיפור זה גם **שבח גדול לשונמית**, המשלים פער משמעותי בסיפור העקידה. **חז"ל משלימים את הצד של שרה, שכה חסר בסיפור העקידה, במעין מדרש אגדה**. השונמית מתגלה כאן כגלגול של שרה, אך בניגוד ליחס המקובל לסיפור העקידה היא אינה מוכנה להישאר פסיבית וקורבנית, ובגבורה ואסרטיביות יוצאת להציל את בנה. ההקבלה בין שרה לשונמית מאפשרים **לראות בשרה את האחראית לעיצוב הסוף הטוב של העקידה וליצירת השושלת והאתוס העבריים**.

מי שניסחה רעיון זה בצורה יפה, כמדרש מודרני, הינה דנה פולבר בספר "דרשוני – מדרשי נשים" (ותודה לגילי שבזכות מאמרה הגעתי למקור יפה זה):

"האשה השונמית לא היתה ולא נבראה, אלא משל היתה. משל למי? לשרה אמנו. אמרה לפניו: ריבוננו של עולם, קשאלתי בן מאתך? הלווא אמרתי לא תשלה אותי. אמר הקדוש ברוך הוא למלאך: חגור מותניך וקח משענת, וקרא אל אברהם לבל ישלח ידו אל הנער ולבל יעשה לו מאומה. ירד המלאך וקרא: אברהם! אברהם! שלום לך! שלום לאשתך! שלום לילד! אמרה שרה אם יצחק: חי נפשך אם אעזבך. ויבוא ה' אתה עד המזבח שעליו היה יצחק עקוד. והנה שב המלאך. אמר להם: אברהם אינו מקשיב אליי ואינו שומע בקולי. אמר הוא 'אוציא ממנו טיפת דם'. אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה..."

אליאב לזר

סיפור העקידה מהלכות האוסלמית

בהשוואה לסיפור "עקדת יצחק" בפרשתנו, ישנן מספר דוגמאות בקוראן המציגות ומתארות באופן שונה את "עקדת הבן".

רקע: שבטים בחצי האי ערב שהיו עובדי אלילים, ספגו במהלך השנים את האמונה בא-ל אחד משכניהם היהודים והנוצרים – סוחרים ונוודים שעברו בשטחם והפיצו את הרעיון. לפני כ-1300 שנים הופיע מוחמד בן עבדאללה (570-632) אשר ייחס עצמו כצאצא לישמעאל. מוחמד טען שהוא אינו שולל את אמונתם של היהודים, אלא שהבורא הטיל עליו **להתאים** את הכתוב במקרא לדת החדשה שהוא מייסד, המכונה: "אסלאם" (בערבית: מסירות המאמין לא-ל). על פי האמונה המוסלמית ישמעאל נחשב לאחד מהנביאים ומוחמד הוא האחרון והגדול שבהם.

בפרשה הקודמת, שרי, אשת אברהם העקרה, מוסרת את שפחתה "הגר" לאברהם, במטרה להמשיך את השושלת, והיא יולדת את ישמעאל. בפרשתנו, שרה מתבשרת ויולדת את יצחק, ולאחר מכן מגרשת את הגר וישמעאל למדבר, מ"טעמי חינוך". הילד ישמעאל ניצל ממוות במדבר ברגע האחרון ומקבל את ברכתו לעתיד. לקראת סוף הפרשה, מופיע סיפור עקדת יצחק, שניצל אף הוא ממוות על המזבח ברגע האחרון, ומוחלף באיל.

ישמעאל נחשב אבי שבטי ערב.

בספר הקדוש למוסלמים ה"קוראן" לא נזכר במפורש מי הועלה לעקדה, ורוב המאמינים המוסלמים מסיקים שמדובר בישמעאל. השיעים לעומתם, טוענים שמדובר ביצחק.

על פי האסלאם, עקדת ישמעאל היתה בעיר מכה ובמקום ישמעאל הוקרב שם (כבש, ולא דווקא איל - זכר).

את אירוע העקדה חוגגים המאמינים במשך 4 ימים אחת לשנה בחודש האחרון של השנה בלוח המוסלמי. חג זה נקרא "עיד אל-אדחא" (חג הקורבן).

מנחם קימלמן – קיבוץ ראש הנקרה

על קווי הדמיון בין אברהם לישמעאל ויצחק והאיחוד בסופו

סיפור עקדת יצחק הוא אחד הסיפורים הקשים, התמוהים והמסתוריים בתנ"ך כולו. מוזרה עוד יותר העובדה שאין לו רמז בשום מקום אחר בספרות המקרא כולה; למעשה, הפועל 'לעקוד' מופיע בכל המקרא רק פעם אחת, בפס' 9 בפרק כב. אולם פרשת העקדה השפיעה עמוקות על מחשבת ישראל ועל התפילה היהודית משך דורות. היא גם הפכה בימי התנאים למוקד של ראש השנה כיום הדין, ולנושא מרכזי וחשוב בפיוטים ובתפילה של ראש השנה.

בתשעה-עשר פסוקים בלבד ממצה התורה עולם ומלואו של דרמה, אהבה, מסירות ודבקות, אפילו גדולות מדי ולא-אנושיות, אשר הפכו לאחד מאוצרות הספרות האנושית. רעיון העקדה והחלפת הקרבן המיועד בשה (או אי-החלפתו) היו ליסוד חשוב גם בדתות שכנות שהורתן בלבאנט, כמו הנצרות והאסלאם.

בפרק שלפני מעשה העקדה מופיע סיפור גירושם של הגר וישמעאל בנה למוות ודאי במדבר. בפרשה זו של גירוש הגר לא נזכר שמו של ישמעאל אפילו פעם אחת במפורש, והוא מכוּנה 'בן הַגֵּר', 'בן האמה', 'הנער' ו'הילד' בלבד. אולי מבקש הכתוב לרמוז לנו באמצעות הזרות והניכור שבכינויים אלה על הזעזוע מן המעשה הנורא של גירוש האם ובנה אל מוות במדבר?

אפשר למצוא קווי דמיון רבים בין הסיפור על גירוש ישמעאל והגר למעשה עקדת יצחק. ושמה לא רק את אברהם מנסה הא-להים במעשה העקדה, אלא גם את שרה – בניסיון האכזרי של ויתור על הבן היחיד, כמו שעשתה להגר שפחתה? ואולי הניסיון של עקדת יצחק הוא צוהר לתיקון שפוחת הקב"ה לאברהם ולשרה, אחרי העוול הנורא שנעשה להגר ולישמעאל?

והנה באופן מפתיע מאד, עם מותו של אברהם בשיבה טובה מתאחדים שני בניו, שכמעט מתו במצוות האב, לקבור אותו כמעשה חסד-של-אמת: "ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה..." (כה 9); ללמדנו שיש בכוחה של טראומה משותפת לא להביא לרגשי מרירות וכעס בהכרח, אלא גם לאחד ולקרב. בימים אלה של חתימת 'הסכמי אברהם' והתקרבות בני יצחק וישמעאל בין א"י וחצי האי ערב, יש בכך פתח תקווה מעודד לעתיד.

ע"פ המחזור (שערכתני) 'פוחת שער' לראש השנה.

לאב ק'נן

הערת עורך: למרות השוני בגרסאות בין המסורת המוסלמית למסורת היהודית לסיפור העקדה, אין מחלוקת בין המסורות על העובדה שאת קבורתו של אברהם ביצעו יצחק וישמעאל יחד.

האחים שהשכילו לגשר על התהום שנפערה ביניהם ומצאו דרכם זה אל זה בבואם לטפל באביהם המת, מעבירים מסר חשוב לדורות שיבואו אחריהם.

383 ראשון בוועדת קליטה

לפני כחודש החלפתי את מתוקה ולאחר חפיפה נכנסתי לתפקיד מרכזת ועדת קליטה. אני רואה בתחום הקליטה תחום חשוב ומשמעותי לשאלת אופייה ועתידה של סעד. תחום הקליטה מעורר שאלות של זהות בנוגע לקיבוץ, מציף מתחים ומורכבויות, מושפע משינויים שהקיבוץ עובר ולפעמים גם מהווה ראי לתהליכים שונים שמתרחשים. תחום הקליטה משלב בין הטיפול בפרט – ליווי המשפחה, על צרכיה ורצונותיה, עד להשתלבות טובה ומטיבה בקהילה, לרבות כניסה לבית הקבע, לבין קידום צרכי הכלל – הבנת צרכי הקהילה ורצונות המוסדות והחברים, גיבוש מדיניות קליטה כוללת והוצאתה לפועל במקביל לשינויים משמעותיים המתרחשים בסעד בשנים האחרונות. השילוב הזה חשוב ונכון בעיניי. המבט הכפול כלפי הנקלטים מחד וכלפי הקהילה מאידך מייצר תמונת מצב כוללת ומורכבת שלדעתי מיטיבה עם שני הצדדים.

אבל זהו גם אתגר, ובשנים האחרונות נראה לי שמדובר באתגר אפילו מורכב יותר – איך קולטים טוב ונכון במציאות משתנה? איך קולטים אנשים חדשים כשאנחנו בעצמנו מתחדשים?

במקביל למציאות שמשתנה, גם הדמויות משתנות. מתוקה מסיימת קדנציה ארוכה ומשמעותית כמרכזת ועדת קליטה, וכפי שעלה מתוך הסיכום שלה בשבוע שעבר, עם עשייה ברוכה בנושאים רבים. בנוסף, רוב חברי ועדת קליטה מסיימים את הקדנציה שלהם ומפנים מקומם לחברים חדשים. וזה בעצמו אתגר – איך ניתן לייצר רציפות יחד עם התחדשות? איך משמרים בסיס איתן במקביל לשינויים?

אני רואה חשיבות גדולה בוועדת קליטה פעילה ומעורבת, שמביאה לידי ביטוי קולות מגוונים מתוך הקהילה. השבוע פרסמנו מכרז לאיוש מחודש של הוועדה ואני רוצה מכאן לעודד כל מי שמתעניין בתחום הקליטה להגיש מועמדות. בהזדמנות זו אני רוצה להודות לחברי הוועדה המסיימים על פעילות אינטנסיבית ורגישה לאורך שנים, בהובלתה של מתוקה – שמחה בלס, שרה פולק, אסתר רונה, חמוטל אבן חן נויבואר ואפרת ביליה (אשר רוטנברג ונחום לנדאו ממשיכים לכהן בוועדה).

מתוקה, אני רוצה להודות לך באופן אישי: בשנה האחרונה יצא לי להיחשף מקרוב לתחום הקליטה בכובע האחר שלי כחברת הנהלת קהילה ועכשיו במסגרת חפיפה מואצת איתך. נחשפתי להתמסרות האינסופית שלך, בכל שעה אפשרית, בפרטים גדולים וקטנים, בדאגה מתמדת לרווחת הנקלטים וגם כאוזן קשבת לרחשי הקהילה ולכל מי שפנה אליך בכל דבר. ברגישות ובעדינות, ביושרה ובמקצועיות. אני מרגישה ויודעת שיש לי עוד הרבה מאוד ללמוד ממך. גם במה, אבל בעיקר באיך. תודה גדולה על כל פועלך וגם על כל העזרה והדאגה סביב כניסתי לתפקיד.

לשמחתי מתוקה הסכימה לקחת על עצמה את האחריות על הזוגות הצעירים במסגרת 4 השנים שלאחר הנישואים, ותהווה עבורם אשת קשר לכל צורך.

לפנינו עוד נושאים רבים לקדם השנה: הצבעה לחברות על משפחות שכבר עברו מועמדות, גיבוש קבוצת בונים בשכונת "ארץ הצבי", ליווי פרויקט בתי אגודה 7-8, שילוב הנקלטים בחיים הפעילים של הקיבוץ (יוזמות, פורומים, ועדות וכו'), בחינה ועדכון של מדיניות הקליטה של הקיבוץ, וכמובן אתגר הקורונה - איך ממשיכים לחזק את הקשר בין הנקלטים לחברים באופן שמתאים למגבלות הקורונה, איך ניתן לקיים פעילויות לנקלטים בתקופה זו ואיך ניתן לקיים תהליך מול מתעניינים בקליטה תחת המגבלות.

לסיום, אני רוצה להודות על האמון שנתתם בי בבחירה לתפקיד ומקווה שאזכה לשיתוף פעולה והבנה מצד כל חברי הקהילה. מאחלת לכל הנקלטים והחברים החדשים תהליך טוב ובונה, ומקווה להיות עבורכם כתובת ואוזן קשבת בכל דבר ועניין.

הלה ויסלר פוראס, מרכזת ועדת קליטה

"הסיפור שמאחורי התמונה", פתרון החידה מהשבוע שעבר:

בתמונה הימנית, "תפילת שחרית בשדה", מופיעים מימין לשמאל: פיפקה (שלמה פרימון), אלי מלאכי, טיבי ובצלאל אילן. העגלות שברקע הובילו חיטה. תודה ליהודה רפפורט על הזיהוי המרשים..

בתמונה השמאלית, "שיעור בחדר תרבות" מלמד אליעזר נהיר את תלמידי ההכשרה. תודה לחנן גולן על חשיפת קצה החוט שהובילה לפתרון.

אנורית ודוד פולק
ואכל המשפחה המורחבת
מלא טוב אהואדת הבת
איחולים לשמחות ולנחת!

אסתיו קסלר

ברכות ארזל סיוט
קורס מפקדי טנקים
צלה והצלח ויהי ה' צמק!
צוות חומ"ש וקהילת סצר

תלמוד אלתאמי

בנים בכיתות ה'ו' התפקדו!
עכשיו כשמחשיך מוקדם, אנו מזמינים אתכם להאיר בלימוד ולרכוש
את הכלים הבסיסיים ללימוד גמרא!
יחד נצלול לסוגיות מרתקות והכל באווירה טובה ומשמחת!
הלימוד יועבר ע"י נתנאל ניימן.
לפרטים נוספים והרשמה ניתן לפנות אליי.

נטע בן צמי

הכר את החפּק, מלווית קצת אחרת..

קבלו את חברנו – אוהד לבקוביץ

מתי והיכן נולדת? נולדתי ב-1976. סבי וסבתי, יהודה וחדווה לבקוביץ, היו ממקימי מושב נחלים בגליל העליון שעבר עם קום המדינה לשפלה. הוריי גם הם קבעו את מושבם בנחלים, ושם נולדתי וגדלתי.

ספר על זיכרונות ילדות - בילדות המוקדמת הייתי משחק באופן קבוע עם חברי הילדות שלי כדורגל וכדורסל, חי ונושם ספורט ומעריך את מכבי ת"א. הייתי ילד ביישן וחולמני, ותולעת ספרים לא קטנה. בנעוּת למדתי בשיבת נחלים, וביליתי בבני-עקיבא. באחד מהערבים רכבתי על אופניים, בדרכי לפעולה. מכונית הגיחה מאחוריי ודרסה אותי. פקחתי את עיניי וראיתי את פנס הרכב הקדמי מספר ס"מ ממני. הנהג, שאינו מחברי המושב, יצא מהרכב וראה שאני חי ונושם. הוא נזף בי, והעביר אותי לספסל בתחנת אוטובוס סמוכה ולאחר מכן ברח. פעולות הבילוש והחקירה של אבי לא נשאו פרי, וכל מה שנותר הוא סימני הבלימה על הכביש. סעו בזהירות!

ספר, איך הגעת לסעד ומתי? הגעתי בשנת 2005, עם החצי השני שלי - עדי, ועם תינוקת מתוקה בת שנה, אביב. לעדי משפחה בסעד (חגית ומתי גולן) ובנוסף עשתה שנתיים שירות לאומי בקיבוץ. התקופה שבה הגענו הייתה סוערת – ההתנתקות ושנה לאחר מכן מלחמת לבנון השנייה. לפני שהגענו הייתי בצומת דרכים מקצועית. סיימתי תואר שני בגנטיקה מולקולרית מהאוניברסיטה העברית והחזקתי בתעודת הוראה. אף שראיתי את עתידי בתעשיית הביוטק, בדקתי במקביל אופציות הוראה מעניינות. נוצר קליק ביני ובין מנהלת בית ספר מיתולוגית באשקלון (עדנה ולנשטיין, בי"ס מקיף א') והקמתי את מגמת הביוטכנולוגיה בבית הספר. למידה היא מושג מורכב המושפע מהיבטים קוגניטיביים, רגשיים וחברתיים. אם תתרחש למידה בכיתה, דיני. בנוסף, יש לי עניין מיוחד בטבעו של המדע. תלמידי מגמת ביוטכנולוגיה מוכוונים לקריירה מדעית ולכן מן הראוי לספק להם את עקרונות הפרקטיקה המדעית, לא פחות מאשר למידת תוכן כזה או אחר.

מה התחביבים שלך? קריאה, עבודה בגינה, טיולים משפחתיים, מוסיקה ופעילות גופנית.

מה גורם לך נחת? משפחתי היקרה גורמת לי לנחת. גם מפגש אקראי עם אחד מתלמידי או תלמידותי שבגרו מרגש. לפני כשנה וחצי קיבלתי דוקטורט ממכון ויצמן למדע בתחום של חינוך מדעי. מדובר במאמץ אינטלקטואלי ורגשי ואני ממשיל את התהליך לטיפול על הר. לא תמיד חושבים שאפשר להגיע לפסגה, וכשמגיעים התחושה נהדרת. כיום אני מנהל את המרכז הארצי למורי הביולוגיה ולמורי מדעי הסביבה, ולצד הוראה עוסק בהתפתחות מקצועית של מורים.

מה המוטו שלך בחיים? יש לי השקפות רבות על החיים, אך כרגע אין לי מוטו, ואולי זה המוטו שלי.

למה אתה הכי מתגעגע? לא ממש מתגעגע. אני משער שהגעגועים יתפסו אותי בעתיד. אני חושב שהחברה האוניברסלית והישראלית עוברת תהליכים מואצים ומרתקים. סעד אינה יוצאת מהכלל. האם זה טוב או רע? אני לא יודע. רטוריקנים טובים יכולים לשכנע לפה או לפה. בכל מקרה, אני מקווה שהמציאות של כולנו תשתפר.

מה אתה מאחל לסעד? אני מאחל לסעד להמשיך ולשגשג. למרות המחלוקות והאתגרים, הקיימים ממילא כמעט בכל מקום, סעד היא מקום נהדר לחיות בו ויש כאן אנשים נהדרים.

ריאיון: יורם קימלמן